

Men mamma kom ikke hjem

Steinar Kyrkjebø og Simen Tomter Kyrkjebø

Publicom forlag 2005

© Publicom forlag AS 2005

Det må ikke kopieres fra denne boken i strid med åndsverkloven eller avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, Interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Kopiering i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

Alle henvendelser med rettigheter til denne bok stilles til:

Publicom forlag AS

Pb. 191

3191 Horten

Omslag: André Martinsen

Typografi og layout: Gro-Bente Bjune

Trykk: BK Grafisk AS

Skrift: Times New Roman

Papir: Multiart silk 130 gr

Innbinding: Bokbinderiet Johnsen AS

**Men mamma
kom ikke hjem**

29. desember 2004

Bangkok

Jeg ser på Simen og Ola. De er skadde, slitne, levende. Jeg ser dem lukke øynene, ser dem synke inn i seg selv. Flyet gjør sine siste forberedelser før take off. De sitter så nær, guttene mine, samtidig sitter de så langt borte. Flyet tar fart. Avstanden oss i mellom er uvant, det er så vidt jeg tør å kjenne på den. Jeg lukker øynene, glir inn i meg selv i håp om å finne noe annet å feste oppmerksomheten på. Idet flyet letter, stiger, ser jeg Heidi vinke til meg under vann. Håret flagrer. Små bobler pipler omkring nese og munn. Gule og grønne og blå fisk stimer forbi. Hun smiler. Solen lager små torg av lys i huden hennes. De samme solstrålene trenger gjennom fiskene, forsterker fargene. Lyset fortsetter mot bunn, koraller og sand. Jeg ser hvite solmerker omkring bikinistroppene. Jeg ser de hvite tennene. Smilet. Ja, hun smiler under vann. Det lyse håret gjør det samme. Tror aldri jeg har sett det lyse på den måten. Hun vinker, svømmer, vinker. Deretter svømmer hun videre. Stille, glidende. Som fiskene og lyset og fargene omkring henne. Jeg åpner øynene igjen. Jeg ser etter Heidi, men ser bare guttene. De sitter på samme sted, i flysetene, i seg selv. Det opp-

leves sikkert ulikt, men jeg vet at de sitter der med sin smerte og sin fortvilelse. Jeg kjenner skulderbladene mine gnisse mot hverandre, som to jordplater, og det tolker jeg som nok en bekreftelse på at jeg sitter her, ved siden av guttene mine, i flysetet, mens jetkraften tar oss til himmels, og videre, hjem, hjem.

26. desember 2004

Khao Lak

Heidi og jeg hjelper hverandre med solkrem før vi legger oss ned på solsengene med hver vår bok. Vi ligger ved hotellets svømmebasseng, med ryggen mot havet. Vi har akkurat spist frokost. Ola og Simen ligger ved siden av oss med hver sin ipod og hver sin bok. Ola på fjorten og Simen på sytten gleder seg til hver nye dag i Thailand, akkurat som Heidi og jeg. Til nå har det vært en drøm, helt klart den beste ferien vi har hatt sammen, og vi har vært her i en uke.

Solen er sterkere enn oss, selv nå, sent på morgenen kjenner jeg varmen. Jeg er dypt inne i *Den hellige gral* da jeg forstår at noe er galt. Folk løper forbi oss, skriker. Jeg reiser meg og snur meg i retning av havet. Mellom de slanke stammene til kokosnøtt-palmene ser jeg en enorm, gråbrun vegg. Det er havet som har reist seg. Tre mennesker, nei fire, fem mennesker løper foran bølgen. Ansiktene er skrekkslagne. Bevegelsene mekaniske. Vannveggen nærmer seg i stor hastighet. I neste øyeblikk, noen få hundre deler senere, løper jeg også. Jeg har aldri hatt panikk, aldri vært i nærheten av å få panikk, men da veggen av vann styrter i min

retning, da folk løper for livet rundt meg, da får også jeg panikk.

En vegg av vann? Nei, jeg tenker ikke det da. Jeg har nok med å løpe. Jeg løper for livet som alle andre. Av en eller annen grunn løper jeg med boken i hånden. *Den hellige gral*. Først da jeg nærmer meg en bungalow, begynner jeg å tenke. Jeg tenker at jeg er i sikkerhet om jeg runder hjørnet på bygningen. På det tidspunktet begynner vannet å strømme mellom føttene mine. Vannet stiger fort. Jeg runder hjørnet og kjenner meg litt sikrere. Men vannet fortsetter å stige. Ved siden av meg står Anne-Lill, kona til Olav, kameraten min. Jeg sier til henne at vi må klatre opp på taket av bungalowen. Jeg peker på en stor søppelbøtte. Anne-Lill roper og skriker. Den vanligvis rolige Anne-Lill er totalt forandret. Hun som alltid har kontroll, alltid handler balansert og behersket, hun er nå skrekkslagen. Øynene er livredde.

Hun roper: «Dette kan ikke skje!»

Hun roper mye annet også. Jeg forstår ikke helt hva hun roper, skjønner ikke at hun kan formulere setninger på så kort tid. Jeg skjønner at jeg ikke kan hjelpe henne opp. Jeg sier til henne at hun må finne noe å holde seg fast i. Jeg tar steget opp på søppelbøtten og håper at jeg kan nå taket derfra. Den er vinglete. Det er så vidt jeg greier å holde meg oppreist. Likevel får jeg håndfeste i taket på bungalowen. Akkurat idet jeg skal ta sats for å heise meg opp, blir søppelbøtten feid vekk under meg. Festet glipper. Og jeg blir feid videre med vannmassene, inn i terrenget, inn i jungelen.

Inntil da har jeg ikke registrert andre mennesker rundt meg

enn Anne-Lill. Jeg har ant at folk var rundt meg, som skikkelser, skygger, men, jeg har ikke hatt den minste oversikt over hvem det kan ha vært, jeg aner ikke om det var Heidi eller guttene mine, hotellpersonale eller andre turister.

Palmetrær flyter omkring akkurat som jeg. Jeg får tak i ett av dem, en solid stamme, og klamrer meg til den så godt jeg kan. I tillegg til palmetrær ser jeg bygningsmaterialer, plast, skrap, og mye annet som flyter forbi meg. Jeg begynner å tenke klarere. Jeg forstår at jeg kan bli truffet av farlige gjenstander hvis jeg fortsetter på denne måten. Jeg trenger hendene til å beskytte meg. Jeg slipper derfor palmetreet som jeg har klamret meg til og lager en slags hjelm ved å legge hendene rundt hodet. Jeg krysser dessuten beina, så ikke palmetrær, svære stammer, jernstenger eller annet, skal spjære meg i to.

Jeg bruker ingen krefter på å holde meg flytende. Jeg flyter, nærmest surfer innover terrenget. Jeg har vært med guttene til Sommarland i Bø, jeg har prøvd magasuget der, den enorme vannsklia, og den magasugfølelsen kjenner jeg nå.

Uten forvarsel blir den ville ferden avbrutt: Det blir mørkt. Jeg forstår ingenting. Fullstendig mørkt. Og stille. Så stille at jeg får en følelse av at det inntil da har brølt rundt meg. Ikke bare rundt meg, men også i meg.

Jeg er under vann.

Med hendene kjenner jeg at det er noe hardt over meg. Jeg beveger meg fra side til side, famler over hodet med hendene, for-

søker å trenge gjennom det harde, men uten hell.

Dødsangsten vokser.

Tankene raser, minner flerrer gjennom hodet, og spørsmål, fortvilte spørsmål: Hvor er Heidi? Kjemper hun som meg? Vil hun klare seg? Hva med guttene? Hvordan har det gått med dem?

Og hvorfor oss, hvorfor akkurat her, i Thailand, og hvorfor nå, som vi hadde det så fint?

Jeg åler meg omsider bakover. Jeg kaver med hendene, strekker dem mot overflaten, leter febrilsk etter en åpning. Så, og det er i siste liten, jeg har knapt pust igjen, kjenner jeg en åpning.

Jeg skyver hva-nå-det-enn-er til side.

Det blir lysere. Hånden bryter vannskorpen, og når åpningen er stor nok, hodet.

Jeg tenker: Dette skal jeg greie! Dette skal jeg overleve!

Det er første gang jeg tenker akkurat det. Men så er det da også første gang jeg har hatt nærkontakt med døden, første gang jeg har kjempet for livet.

Ved siden av meg flyter det en flåtelignende masse. Den samme massen som holdt meg under vann. Jeg heiser meg opp og blir liggende for å hente igjen pusten.

Det er stille. Ingen fugler, ingen vind, ingen skrik, ingenting. Jeg kan heller ikke se mennesker. Flåten flyter. Farten er mindre enn tidligere, men fortsatt stor. Flåten består av gipsplater, dører,

vinduer, gulv, stoler og mye annet som jeg ikke drar kjensel på, men som kan karakteriseres med ett ord: pinneved.

Til sammen utgjør flåten minst 35 kvadratmeter.

Etter en stund snur strømmen. Inntil da hadde jeg vært på vei innover i terrenget, eller jungelvegetasjonen. Nå flyter jeg tilbake, mot havet, og det ganske fort også.

Hvis jeg går til havs, mister jeg kontrollen.

Tanken skremmer meg.

Jeg gjør et forsøk på å buksere flåten. Jeg manøvrerer den i retning av noen trær. Greier det omsider, og mens flåten stanger mot disse trærne, begynner jeg – i haugen av materialer som utgjør flåten – å lete etter noe som kan egne seg til en mindre flåte. Mens jeg – på flåten – holder på med å bygge en ny flåte, treffer jeg Hannes, en svensk gutt på 14 år. Først trodde jeg at det var en koffert som nærmet seg, men det var før jeg så kofferten bevege seg. Det var forresten ikke mye bevegelse. Ingen sprelling eller kaving eller plasking. Jeg tenkte: Kanskje vedkommende er i ferd med å dø? Først da vedkommende fikk øye på meg, begynte bevegelsene. Skikkelsen livnet til. Og først da oppdaget jeg at det var en gutt.

Jeg får tak i en fire–fem meter lang planke, gutten er allerede på siden av flåten og på vei forbi. Jeg forstår at jeg har dårlig tid, og det er så vidt jeg får strukket planken ut og hanket ham inn.

Gutten klamrer seg til meg, gråter og takker. Han har skadet seg i foten. Jeg holder omkring ham, trøster ham så godt jeg kan.

Han er utrøstelig, forståelig nok, og spør om ting jeg ikke har svar på, spør og spør.

Hele tiden tenker jeg på at jeg må lete etter mine: Heidi, Simen og Ola, finne dem, hjelpe dem.

Siden jeg har fått kontakt med ett menneske, må det være håp om å finne flere. Gutten, som altså heter Hannes, og som har tent håpet i meg, er samtidig i veien for videre søk. Det forstår jeg kjapt. Jeg er direkte, kanskje litt rå mot ham. Han sier at han har vondt i foten. Jeg sier at han kommer til å ha det vondt lenge, for det blir vanskelig å få hjelp. Jeg vet ikke hvorfor, men jeg forteller ham om da jeg sist gang hadde intense smerter. Jeg forteller ham om en sykkeltur et par måneder tidligere. Da skrenset jeg på våte blader, stupte over styret, punkterte lungen og brakk to ribbein. Jeg drar den historien for Hannes. Forteller ham om hvor vondt det var. Og av en eller annen grunn, det er kanskje måten jeg forteller historien på, kanskje også den fortvilte og gåtefulle situasjonen, så roer han seg ned.

Etter hvert blir vi enige om å bygge videre på flåten. Den store er altfor vanskelig å manøvrere. Vi, eller mest jeg, setter sammen en liten flåte. Det tar ikke lang tid. Vi finner blant annet et strandsurfebrett i isopor. Da flåten er ferdig, blir vi enige om at Hannes, som er såpass skadet, skal ligge på flåten, mens jeg skal svømme ved siden av.

For å lete videre etter mine – Heidi, Simen og Ola – må jeg først finne noen som kan ta seg av Hannes.

Men hvor?

Inntil da har jeg ikke sett andre enn Hannes, ikke en sjel.

Vi setter oss i bevegelse. Retningen er mot hotellet og havet. Jo, hotellet må være stedet hvor jeg kan deponere Hannes. Kanskje er det stedet hvor de andre er også?

Etter et kvarters tid begynner vi å høre skrik og rop. Det må være fra hotellet. Jeg ser ingen, men kan høre fortvilte stemmer, og gråt. Først noen minutter senere forstår jeg at stemmene kommer fra taket av hotellet.

Hannes roper tilbake, roper på mamma og pappa. Fra taket ropes det enda sterkere, og fra enda flere. Hannes forstår raskt at det ikke nytter med bare mamma og pappa. Navnene deres, derimot, er smartere. Så roper han på dem. Og får kontakt, noe som er lettende for ham, og meg. Fra taket ropes det dessuten om nye bølger. Vi merker også at vannet stiger. Ikke mye, men nok til å bli urolige. Likevel greier vi å manøvrere oss gjennom jungelen, nærmere hotellet. Jeg tenker hele tiden på å få avlevert Hannes, tenker hele tiden på å få anledning til å lete etter mine.

Nå kan de se oss fra taket av hotellet. Det blir ropt at vi ikke må svømme nærmere, havet vil stige, det er farlig. På stemmene hører jeg at det er dumt å svømme videre. Sånn sett smittet fortvilelsen og panikken over på meg.

Vi må snu. Jeg manøvrerer flåten og Hannes mot en klynge

av trær. Jeg vet ikke om vi der er så beskyttet mot en eventuell ny bølge, likevel: Vi blir værende der en stund. Samtidig kommuniserer Hannes med faren sin. Selv greier jeg å skjelne en stemme fra de andre: Ols! Min yngste sønn!

En helt ubeskrivelig følelse. Ola-min. Der oppe. På taket. Levende.

Jeg svarer.

Ola roper tilbake.

«Du må komme hit, pappa, komme hit!»

Deretter får jeg vite av Olav, kameraten min, som er på taket med døtrene sine, Julia og Mari, at Heidi, Simen og Anne-Lill er borte.

Har såpass mange klart seg, så skal jeg finne de tre andre. Heidi og Simen. Og kona til Olav, Anne-Lill. Det er håp. Annet er ikke til å tenke på.

Jeg gir beskjed til Ola om at jeg må lete etter de andre. Til Hannes sier jeg at han må rope på faren sin.

«Han må komme hit og ta vare på deg,» sier jeg.

Hannes er rolig, forstår veldig godt hva jeg vil.

Men faren til Hannes vil ikke komme. Han sier det er for farlig.

Jeg instruerer isteden Hannes i tilfelle havet skal stige ytterligere. Forklarer ham at han må holde hendene rundt ett av trær-

ne, og det så hardt han kan, hvis det blir nødvendig.

Hannes ønsker meg lykke til da jeg legger meg på den delen av flåten som egner seg best – strandsurfebrettet – og padler tilbake, inn i jungelen.

Igjen er jeg alene. Og først da tenker jeg over hvilken redselsfull og absurd situasjon jeg er i. Tankene får tid til å rase omkring. Mens jeg padler mellom palmetrær, eller toppene på dem, får jeg tid til å kjenne på angsten: En vond og ikke minst svart følelse som gjennomborer hele meg. Jeg begynner å gråte. I et kvarter, kanskje mer, padler jeg rundt og gråter. Så tar jeg meg sammen. Samler meg om det jeg skal: Finne de andre. Kona mi og sønnen min. Og Anne-Lill. Jeg begynner å rope på dem. Navn for navn. Også mitt eget navn roper jeg.

Ingen svarer.

Jeg padler fortvilt videre. Gjennom brunt og taust vann. Tenker at de i motsetning til meg ikke har fått tak i noen trær, tenker at de må ha blitt skyllet lenger inn. Tausheten er deprimerende. Ropene mine blir færre. Og etter hvert gråter jeg mer enn jeg roper.

Noen dager tidligere var vi på utflukt til Similian-øyene, noen mil vest for Khao Lak. Heidi og jeg snorklet for oss selv, litt bortenfor guttene, som også ville være for seg selv. Vi gledet oss over det krystallklare vannet, fargene under vann, fiskemangfoldet. Bildet av Heidi, svømmende under vann, smilende og vinkende, dukker

opp i hodet. Vi svømte mot hverandre, streifet hverandre med fingrene. Gjennom dykkermasken kunne jeg se smilerynkene omkring øynene hennes. Så lyse, så levende de var, tenkte jeg da. Og nå. Hvor var de øynene nå? Skulle jeg få se dem igjen? Kjenne smilet, varmen, igjen?

Jeg forsøker å samle meg. Tårene blander seg med flomvannet, forsvinner. Kanskje lever de, kanskje venter de bare på å få hjelp. Tanken på at Heidi eller Simen trenger hjelp, gjør meg nesten desperat. Jeg padler og padler. Roper alt jeg kan.

Roper, padler, gråter.

Jeg padler kanskje en kilometer, kanskje to før jungelen tetner til. Jeg får kontakt med et par unge gutter som sitter i en tretopp. Den ene heter Samuel og roper at moren og faren hans er døde. Han vil at jeg skal redde ham.

Jeg vet ikke hvor beroliget han blir da jeg sier: Jeg skal hjelpe, men først må jeg lete et annet sted.

Jeg snur og manøvrerer meg til siden, til et nytt søkeområde. Etter en stund får jeg øye på en flunkende ny BMW. Det virker som om den kjører på vannet, så høyt står, eller ligger, den i vannskorpen, så å si uten en skramme. Men jeg ser ingen mennesker, jeg hører heller ingen som svarer på mine fortvilte rop.

Etter halvannen times tid, jeg er ikke helt sikker på hvor lenge, for jeg har mistet begrepet om tid – i alle fall: omtrent halv-

annen times tid senere, forstår jeg at jeg ikke kan fortsette på denne måten.

Jeg padler tilbake til Samuel og treet hans. I mellomtiden har vannet sunket. Når jeg glir helt inntil trestammen, merker jeg at jeg kan stå med føttene på bakken. Samuel klatrer straks ned. En storvokst gutt, Samuel, og han kaster seg om halsen min. Så hardt holder han omkring meg at jeg et øyeblikk er redd for å miste pusten.

Han gråter. Han er sikker på at moren og faren hans er døde. På spørsmål om hvordan han kan vite det, sier han:

«Jeg bare vet det.»

Det er vanskelig å svare på slikt, så jeg trøster ham så godt jeg kan.

En stund, kanskje tjue minutter, går jeg videre med ham klynget til meg. Han vil ikke slippe, livredd som han er. Samtidig finner jeg ut at det er ganske mange mennesker her i jungelkanten. Jeg begynner derfor å rope igjen, rope etter mine. Jeg får respons av en gutt som sier han heter Thomas. Han sier at han er fra Barcelona. Litt etter begynner faren til Thomas å rope. Han vil at jeg skal komme til ham, det vil si, komme bort til det treet han sitter oppe i.

Jeg beveger meg bort til ham, fortsetter med Samuel klammende til kroppen min. Det er cirka to hundre meter mellom sønnen og faren fra Barcelona. Fremme ved den spanske farens tre, oppdager jeg at han er stygt skadet i ansiktet. Faren har dessuten en seksåring oppi treet. Jeg blir spurt om jeg kan hjelpe den andre

sønnen, Thomas, ned fra treet. Tilbake ved treet til Thomas, får jeg overtalt, eller lurt, Samuel, til å klatre opp i et nabotre.

Thomas sitter høyt, kanskje seks meter oppe. Han er livredd, tør ikke å klatre ned. Uansett hva jeg sier: Han er ikke til å rikke. Etter ti minutters forgjeves forsøk på overtalelse, får jeg fatt på en dør som jeg finner i en haug med skrot. Den stiller jeg opp mot stammen og klatrer opp. Avstanden mellom Thomas og meg minsker betraktelig når jeg står på døren. Derfra fortsetter jeg godsnakkingen. Jeg prøver å fortelle ham at det ikke er farlig, jeg sier at jeg vil ta ham imot hvis han sklir. Og omsider våger han seg ned.

Litt lenger bort får jeg kontakt med en tysk dame i femtiårene. Hun vil ikke under noen omstendigheter klatre ned. Jeg sier at vi andre vil ta oss tilbake til hotellet. Det hjelper ikke. Jeg sier at det vil bli mørkt snart. Det hjelper heller ikke. En thaikvinne, som sitter ved siden av, og som ikke forstår engelsk, vil heller ikke ned.

I mellomtiden har faren og lillebroren til Thomas klatret ned fra sitt tre. Jeg kommer meg bort til dem, og forstår da hvorfor han brukte så lang tid: Han er virkelig forslått, i ansiktet og på overkroppen. Han kan fortelle at han hadde holdt begge guttene sine, en i hver hånd, mens de drev gjennom vannet. Og det var på den måten han hadde skadet seg: Han kunne ikke beskytte hodet sitt med hendene idet de fosset gjennom terrenget.

Huden omkring øynene har hovnet opp, leppene ligner to

digre pløser. I tillegg kan jeg se flere stygge kutt på legger og føtter.

Thaikvinnen klatrer omsider ned, og da er vi seks. Samuel, far + to sønner fra Barcelona, og meg selv. Den tyske damen får fart på seg da hun skjønner at vi skal videre, hun ser ikke ut til å være noen klatretype, men hun greier på en bemerkelsesverdig måte å ta seg ned fra sitt tre, for rett etter å slutte seg til oss. I mellomtiden har vannet sunket ytterligere. Tidligere var det en sjø som trakk seg tilbake, nå er det flere elver som renner mot havet. Halvveis på tilbakeveien til hotellet må vi stanse. Det er en av elvene som er for dyp. Noen minutter senere kommer en mann som jobber på hotellet oss i møte. Han har med seg en bærepose, og han viser stolt frem sitt gods, vann og cola. Jeg syntes det er tåpelig. Hva skal vi med vann og cola? Jeg vet ikke hvorfor jeg tenker det. Spørsmålet får meg til å se på klokken. Klokken er forresten det eneste jeg har på meg. Badebuksa har forsvunnet i den sterke strømmen. Jeg er rett og slett naken. Kvart over tre. Fire og en halv time siden bølgen slo inn. Det er altså ikke så dumt med drikkevann. Jeg surrer en plastpose rundt livet. Et par hundre meter lenger oppe, er det mulig å krysse elva. Vi får drikke og vi blir hjulpet over. Over den siste elva ved hotellet er det spent et tau, sånn at vi kan ta oss over. Noen minutter senere, klokken halv fire, holder jeg rundt Ola.

Noe som kjennes utrolig godt.

I tredje etasje på Orchidé-hotellet ligger det mange skadde mennesker. Flere av dem er sterkt skadd. Kaoset kan minne om en

scene fra et lasarett i en krigsfilm. Ansikter er skrekkslagne. Barn og voksne gråter. Idet jeg fomler på meg en plastikkpose rundt livet, blir jeg spurt av en desperat sjel om jeg har med meg medisiner.

Ola forteller at han hadde gitt opp håpet om å se meg igjen. Han har ropt og ropt om at jeg måtte komme inn. Han har løpt frem og tilbake på taket, rastløs og redd.

Det må ha vært fryktelig for ham, fjortenåringen, at jeg ikke kom. Men nå er jeg altså der. Tilbake. I armene hans. Noe som føles så godt, så godt. En stund holder vi bare hardt rundt hverandre og sier ingenting.

Deretter forteller Ola at han klarte seg fordi han kastet seg i svømmebassenget, svømte over, løp ut og vekk fra bassenget, mot hotelltrappen, opp trappen, akkurat i samme sekund som bølgen slo inn bak og under ham. Han sier at han tenkte på trappen med en gang. Og på solbrillene. De hadde han arvet av bestefar, og de tviholdt han på, i flukten.

I tredje etasje var han trygg. Der fant han også Olav og jentene. Når han ikke var sammen med dem, var Ola på taket for å speide etter Simen, Heidi og meg.

Det er godt å se min kamerat Olav og jentene hans også.

Da gleden over at vi var fem som er trygge har sunket inn, setter de vonde og kaotiske følelsene inn igjen:

Hvor er de andre?

Etter en stund går Olav og jeg litt til side, vi snakker bevisst ikke om de som ikke er der. Vi snakker isteden om hvordan vi selv hadde klart oss. Mens vi snakker, står vi og ser ut på ødelegelsene.

Olav spør meg om hvorfor jeg ikke løp opp hotelltrappen da bølgen kom. Det hadde han og mange andre gjort. Det var jo opplagt at man burde ha løpt opp trappen. Det er lett å se i ettertid. Men jeg kan ikke svare Olav, ikke nå.

Jeg er fortsatt bestemt på å lete, jeg sier det ganske fort, at jeg må ut, at jeg må finne Heidi og Simen og Anne-Lill.

Ola nekter. Han er helt fortvilt over at jeg vil forlate ham. Mari, eldste datteren til Olav, sier at faren hennes ikke får forlate dem.

Jeg forstår at jeg ikke kan dra ut og forsoner meg sånn noenlunde med det.

Vi småsnakker, drikker vann, spiser kjeks, ser oss om etter mer vann. Men fremfor alt: Vi tenker på dem som ikke er der. Håp og skrekk avløser hverandre.

Da klokken er litt over fire, altså ikke lenge etter, får vi beskjed om at det er funnet to skadde kvinner inne i jungelen. Nå er det umulig å holde meg igjen.

Vi er fire mann som drar ut. Vannet er fortsatt på retur. Mellom elvene som strømmer tilbake mot havet, er det søle og gjørme. Grønska vokser ettersom vi trasker innover.

Vi finner først en svensk kvinne. Hun har klemmt beinet under et tre. Vi får beskjed om at det er en kvinne til, litt lenger inn. Jeg stormer videre, i den grad man kan storme gjennom den for noen timer siden druknede jungelen.

Igjen dukker bildene av Heidi, svømmende under vann, iført dykkermaske og snorkel, opp på netthinnen. Den solgylne huden hennes. Det lyse og i-vannet-flagrende-håret. Fiskene. Korallene. Og midt dagen vi spiste om kvelden, bare hun og jeg. Fargene fra vinen og solen i ansiktet hennes. De klare øynene. Smilet. De kjæle og myke fingertuppene som strøk meg over ansiktet. Smaken av salt når vi kysset.

Det er en tsjekkisk kvinne.

Jeg trasker tilbake til hotellet. Roper, uten at jeg kan oppfatte noen respons, at vi trenger flere til å bære de skadde kvinnene. Jeg gir også beskjed om at jeg skal ut for å lete mer.

Tenker ikke over konsekvensene, bare går.

Jeg utvider søkeområdet, tar større runder enn forrige gang. Vannet har, bortsett fra i elver og kulper, trukket seg helt tilbake til havet. Gjennom gjørme og søle nok en gang. I en pytt legger jeg merke til et par snodige krepselignende dyr. Har aldri sett noe sånt før. Rett etterpå ser jeg en fot. En livløs menneskefot. Jeg tar et steg til og ser resten av kroppen. Jeg forstår straks at det dreier seg om et lik. Jeg ser ikke mye på liket, konstaterer kjapt at det er

en eldre mann. Ingenting kan redde ham nå. Jeg går videre. Finner enda et lik. En time senere innser jeg at Heidi, Simen og Anne-Lill må være i et annet område. Men hvor? Hadde de gått til havs? De kan ha klart seg, mange må jo ha klart seg. Hvis ikke ville jeg ha funnet flere døde i søkeområdet mitt.

Jeg vender tilbake til hotellet med håp om at de har blitt slynget enda lenger innover i jungelen. Jeg finner Ola og de andre. Vi blir sittende på en hotellterrasse, vi prater og drikker vann. Det er ikke lett å prate. Alle tenker jo det samme, men det er så vanskelig å snakke om. Ja, vanskelig å tenke på.

Mari står og stirrer utover ødeleggelsene og sier at mamma er borte.

Det er den brutale sannheten.

Vi mangler tre. To mødre/to hustruer + en sønn.

Jeg er fortsatt rastløs. Det er ikke riktig å sitte her. Jeg må ut, lete, finne. Det er ikke noe annet jeg vil. Men Ola nekter. Han vil være sammen med meg. Jeg ser ikke noen annen løsning enn at han da får være med meg ut og lete.

Mannen fra Barcelona slutter seg til oss. Han vil lete etter kona si og enda en sønn. Haltende og utmattet, ut skal han for å finne resten av familien sin.

Vi går sørover fra hotellet, mot en slags odde der en elv renner ut i havet.

Mudderet som har lagt seg over sanden er flere centimeter tykt. Det er som å gå på glattis. Vi sklir og detter overende flere

ganger. Mannen fra Barcelona sliter fryktelig, halter enda mer enn da vi begynte å gå. Jeg kan se at han biter smerten i seg. Han blør her og der fra ansikt og overkropp. Jeg anbefaler ham å vende tilbake til hotellet: Jeg ber ham om en beskrivelse av kona og sønnen hans. Mannen fra Barcelona takker og snur.

Ola og jeg fortsetter mot elvemunningen. Før bølgen var det et fint område: Sanddyner omkranset munningen, longtail-båter lå og duvet i sjøen. Dagen før var munningen fem meter bred, nå er den minst to hundre meter. Sanden er skylt vekk. Elven er blitt en del av havet. Ytterst på odden ligger det et nyåpnet hotell. Den ene bygningen er inntakt, men har flyttet seg cirka seksti meter. Den andre seksjonen er rasert. To dager før hadde vi alle spist på en strandrestaurant like ved. Jeg husker at bygningen var av bambus. Nå er det ikke et bambusrør tilbake.

Ola og jeg går langs elvebredden, i håp om å få svar roper vi gjentatte ganger. Etter hvert begynner det å skumre og vi roper med mindre og mindre håp om at de er i nærheten.

Cirka klokken seks er vi tilbake på hotellet. Vi merker at det er stille, og ganske riktig: I tredje etasje er det ingen. Hotellet er evakuert. Vi løper rett ned i resepsjonen, og der er det heldigvis et par stykker. Vi blir bedt om å komme oss nordover, etter de andre, så fort som mulig. Vi løper ut på veien, eller det som tidligere var veien, vi løper videre langs havet, forbi et bungalowkompleks, eller restene av det, for vi kan bare se tre bungalower, tidligere var det over seksti. Det hadde vært et drømmested der bungalowene

hadde stått på påler i en kunstig lagune ut mot havet. Det hadde vært flere broer der. Nå er det så å si ingenting igjen – i motsetning til vårt treetasjers hotell i betong.

Hvordan kan folk ha overlevd her, tenker jeg. Jeg er på nippet til å si det høyt, men tenker på Ola, holder inne.

Vi kommer oss videre. Lytter engstelige mot havet og mørket mens vi løper. Litt bortenfor det ødelagte hotellet venter det en pickup. Den er i ferd med å kjøre. Lasteplanet er proppfullt. Noen roper kjør, andre vent. Bilen venter. Ola blir løftet opp av travle hender – det er minst femten stykker på lasteplanet – og det blir også gjort plass til mine hundreogenogtretti centimeter. Pickupen kjører vekk fra havet. Ikke bare vekk: Det går i oppoverbakke, noe som kjennes deilig, lettende.

Etter en snau kilometer kommer mannen fra Barcelona ut av jungelen. Han halter fortsatt, og ansikt og overkropp ser enda mer kvestet ut enn tidligere. Han burde kjøres rett på sykehus, tenker jeg. Vi får ham opp på lasteplanet og han kan fortelle at han har fått en svensk kvinne til å passe på guttene sine mens han selv lette etter sin savnede kone og sønn. Jeg har lyst, men sier ikke at det var dumt av ham å fortsette letingen. Jeg har jo gjort det samme selv. Isteden holder jeg rundt ham mens vi kjører videre. Oppover, i mørket. Fra stolper og elektriske ledninger langs veien henger det gress, busker og palmeblader. Jeg må se flere ganger, ikke bare på grunn av mørket, men for å bekrefte for meg selv at det er sant,

bekrefta for meg selv at jeg faktisk ser og opplever noe uvirkelig, noe absurd, noe jeg vil komme til å huske for resten av livet.

Mannen fra Barcelona gråter. Flere andre som sitter på lasteplanet gjør det samme. Vi har alle opplevd noe fryktelig, alle opplevd å kjempe for livet, alle opplevd å bli revet fra våre kjære. Sammen har vi også spørsmål. For hva hadde skjedd? Havet hadde reist seg, en flodbølge hadde kommet, det var sikkert. Men hvorfor? Hvorfor akkurat her, i Khao Lak? Var det forresten bare her? Var andre steder berørt?

På hovedveien er det fullstendig mørkt. Pickupen kjører til side. En thaimann forklarer at vi har to muligheter: Vi kan bli kjørt til et sykehus – der det er kaos og medisinmangel. Eller vi kan oppsøke en nederlender som het Abraham.

«Nederlenderens hus ligger på en høyde,» sier thaimannen.

«De som ikke er skadd, bør reise dit, huset er stort og dere vil få mat og drikke,» tilføyer mannen.

Mannen fra Barcelona velger sykehuset uten medisiner. Vi klemmer hverandre og blir enige om å treffes igjen når alt dette er over.

Ola og jeg blir fort enige om å reise opp til Abrahams hus.

Vi er tolv stykker som går opp den svingete veien fra hovedveien. Vi er tolv stykker som kan klare oss uten øyeblikkelig legehjelp, tolv stykker som syns tanken på å overnatte i et stort hus på en høyde virker forlokkende. Det er stille når vi går oppover. Ingen

småprat, ingen bevegelser i grønska på begge sider av veien, ingen fuglelyder, ingen insekter – i luften rundt oss kan vi kun høre barbente føtter mot asfalten. Våre egne skritt.

Vannsprederen står og surrer på gressplen foran huset. Mange går rett bort for å få seg en dusj. Alt virker så normalt her oppe, noe som – når jeg først tenker tanken – forsterker kaoset vi kom fra.

Vi er som sagt tolv stykker som ankommer Abrahams hus. Fra før var det cirka femten thaier som også hadde søkt ly her, i tillegg til noen tyske dykkere. Med Abraham selv, hans thailandske kone og spedbarnet deres, var vi cirka førti stykker.

Abraham er høyreist, han har blå øyne, brunt kortklippet hår. Han snakker godt engelsk, ser meg inn i øynene når han snakker. Han vekker tillit.

Vi får mat og drikke utover kvelden. Det er Abrahams kone, den vennlige Pong, som disker opp.

Fortvilelsen vokser mens vi spiser. Hvor er de andre? Heidi, Simen og Anne-Lill? De samme spørsmålene repeteres igjen og igjen. Det blir også viktig å finne ut av hva som har skjedd med Olav og jentene. Det er ikke bare Ola og jeg som har det sånn. Flere andre er minst like fortvilte, minst like knuste. En mor sitter og gråter. Hun savner mann og tre barn. Hun er sikker på at alle er døde.

«Hvordan kan du gi opp?» spør jeg opprømt og helt sikkert med for lite medfølelse i stemmen.

Hun trekker på skuldrene, gjentar den nedslående vissheten. Jeg sier som jeg sier fordi jeg selv har håp. Jeg vet at jeg skal finne Heidi og Simen, vet at det ikke fins noen alternativer. Det samme sier Ola.

Jeg snakker med en svensk mann som heter Dan. Han er fra Stockholm og bodde på Orchidé-hotellet. Jeg forteller om Heidi og Simen, forteller ham at jeg har håp om å se dem igjen.

«Hvordan kan du tro det?» spør han.

«Fordi jeg fant bare to lik i området rundt hotellet, og begge var eldre menn,» sier jeg og ser ham i øynene.

«Jeg finner verken kona eller sønnen min. Jeg tror ikke at noen av dem lever, i hvert fall ikke sønnen min,» sier han.

«Hvordan kan du være så sikker på det?»

«Fordi jeg så øynene hans da han gled ut av hendene mine. Redselen jeg så da han forsvant med bølgen, inn i jungelen, var forferdelig. Han er dessuten bare 11 år og ikke så stor og sterk, han er nok død,» sier Dan, og ser ned.

Telefonnettet er ødelagt. Vi forsøker likevel å sende ut meldinger med mobiltelefon. Det er tre telefoner som sirkulerer, men det er nytteløst, ingen kommer gjennom. Vi vet ikke hva som skjer utenfor huset.

Jeg snakker med en svenske som heter Lasse. Jeg har snakket med ham på hotellet tidligere – i den såkalte poolbaren. Jeg hus-

ker Ola og Simen kommenterte ham; de syntes han lignet på Bruce Willis. Hyggelig og blid mann, Lasse. Siden husker jeg at han gikk hvileløst frem og tilbake utenfor hotellet – etter at vannet hadde trukket seg tilbake. Rastløsheten i hele kroppen var fryktelig å se. Jeg skjønnte der og da hvorfor han lette.

Nå forteller han at han savner sin gravide kone og sitt barn. Han er sikker på at de er omkommet. Han kan ikke svare konkret på hvorfor han er så sikker. Han har også et vennepar i huset til Abraham. Venneparet hadde kommet til Thailand kvelden før, noe som reddet dem. De var nemlig trøtte etter frokost og ville sove videre på hotellet istedenfor å gå på stranden. Selv hadde Lasse ikke vært på stranden da bølgen kom. Han hadde vært der rett før, men hadde gått tilbake til rommet for å hente bleier. På rommet hørte han bølgen. Han gikk på balkongen. Derfra så han alt. Bølgen, folk som løp, folk som forsvant. Deriblant sin egen gravide kone og barn.

Jeg sier det samme til Lasse som jeg sa til Dan:

«Hvordan kan du være så sikker på at de er døde?»

«Jeg bare vet,» svarer han.

Jeg sover ingenting den natten. Første forsøk, under et stuebord, er mislykket. Det samme er en dupp i en stol. Ola sover også i en stol, bare å se ham sove får meg nesten til å gråte av takknemlighet. En 14 år gammel gutt, en mindre utgave av meg selv, min sønn. Det halvlange, lyse håret. De lukkede øynene. Den halvåp-

ne munnen. Den stille pusten. Gutten som sover. Gutten som drømmer. Hva drømmer du nå, Ola? Hva ser du? Hva tenker du på i drømmene dine? Hvordan ser verden ut i drømmene dine? Herregud, Ola, hva er det du har opplevd? Hva er det du har vært med på?

Jeg setter meg etter hvert ut på terrassen. Jeg tenner to telys som står på bordet. Jeg kan skimte flaggermusene, høre mer enn skimte, egentlig. Myggen summer, stikker, men jeg irriterer eller bekymrer meg ikke som jeg ville ha gjort i en annen situasjon.

27. desember 2004

Khao Lak

I femtiden begynner det å lysne. Svaler avløser flaggermusene. Hva vil denne første dagen etter katastrofen føre med seg? Hva vil jeg få vite i dag?

Jeg vil bruke dagen til å lete. Men Abraham er streng, beordrer alle til å hvile. Han vil lete for oss. Han kjører av sted på motorsykkel. Kommer tilbake, kjører igjen.

Nest etter å gjenforenes med mine, ønsker jeg å sende ut sms-er til kjente hjemme, helst ringe – fortelle at Ola og jeg er i live, og kanskje også via de hjemme få vite om Heidi og Simen har kontaktet dem – med en av de mobiltelefonene som sirkulerer i Abrahams hus. Men telefonnettet er fortsatt dødt. Vi får ti forsøk per mann. For hvert mislykket forsøk må vi skrive ny melding.

Spørsmålene stanger, fortvilelsen er uutholdelig. Ikke bare jeg vil ha svar. I Abrahams hus er det flere enn jeg som vil ha svar. Flere er i ferd med å miste tålmodigheten. Jeg gjentar hva jeg har sagt tidligere, at vi må være tålmodige, at vi må håpe så lenge vi ikke får informasjon.

Et rykte blant lokalbefolkningen om at det skal komme nok

en bølge når oss ut på formiddagen. Abraham forsikrer om at vi er trygge i hans hus. Veien opp til fjellene går forbi huset. Lastebiler stappfulle med mennesker kjører oppover. Det er lokale thaier. Motorsykler suser forbi. Gående passerer med sin hastighet. Andre løper, rett og slett. Etter en stund strømmer folk ned igjen. En time senere er folk på vei opp igjen. Nye grupper, nye lass, på vei opp til de grønnkledde åssidene. Og sånn fortsetter det fire-fem ganger. Det må være et virvar av rykter der nede.

Til tross for at Abraham forteller at huset hans ligger 37 meter over havet og at vi er trygge, tar noen av oss, Ola og meg inkludert, en tur oppover når vi merker at stimen av mennesker er ekstra stor.

Helt unødvendig. Vi går tilbake når vi innser at rykter bare er rykter, og at det er frykten, og ikke noe annet, som truer oss.

Etter hvert forsterkes fortvilelsen: Det er umulig å få sendt ut meldinger til omverdenen. Vi har tre mobiltelefoner. Selv om vi mislykkes, så forsøker vi igjen og igjen. Ti ganger per mann. Noen ganger mer. Samtidig venter vi på at noen skal ringe oss.

Abraham tar seg flere turer på motorsykkelen, for å få vite hva som skjer. Jeg gir ham nummeret til søsteren min. Etter en stund kommer han tilbake og forteller at han har nådd gjennom på telefon til Norge. Klokken er da omkring to på dagen. Nå vet de hjemme at Ola og jeg er i live. De hadde ikke hørt noe fra Heidi eller Simen. Men nå vet de om oss i tilfelle de får tak i en telefon

og ringer hjem.

Noe må ha skjedd med telefonnettet: Flere andre får nå gjennom sine sms-meldinger. Ikke så mange, men ett av ti forsøk er vellykket. Også jeg greier å sende to meldinger. Noe som hjelper veldig på humøret. Men svar, det får vi ikke, noe som demper gleden over å lykkes, og igjen øker frustrasjonen.

Det er ikke oppløftende å se uttrykket til Abraham når vi spør ham hva som har skjedd. Han er lei seg, full av sorg, når han snakker om de enorme ødeleggelsene. Vi ble jo evakuert hit opp da det var mørkt. Katastrofeomfanget vokser mens han forteller.

Det er opprettet likstasjoner i ulike templer. Det er kommet inn veldig mange kroppar. Jeg merker uroen i hele meg når han forteller. Vet med en gang at jeg ikke vil dit. Dan og en svensk kvinne vil straks av gårde til nærmeste tempel. De forsøker å overtale meg til å bli med. Ola vil ikke at jeg skal dra. Han er livredd for en ny bølge. Jeg må forsikre ham om at han er trygg hos Abraham, og etter å ha anstrengt meg for å være forståelsesfull overfor Ola, for jeg kjenner at det er viktig å dra – samtidig som jeg vet at det er viktig og riktig at Ola føler seg trygg – så kommer han meg i møte: Gir et slags klarsignal.

Lasse vil ikke lete, han har ikke noe håp om å finne sin gravide kone eller sitt barn, han vil reise hjem. Han ordner transport og reiser av gårde med venneparet fra Stockholm. Jeg gir ham flere telefonnummer, blant annet min søsters, i håp om at han kan nå

gjennom når han kommer til et område med telefondekning.

Vi andre drar på søk etter våre. Vi er fem stykker som setter oss i Abrahams lille, gule bil. Femtemann er en engelskmann, Mr. Puxley: en solid kar med krigserfaring fra den engelske hær. Vi kjører ned til hovedveien som ligger cirka fem-seks meter over havet, og som bølgen stort sett stoppet opp ved i hele Khao Lak-området. Utsikten fra veien er forferdelig. Vi kjører ned mot havet, ser utover det som tidligere utgjorde Blue Village-hotellet. Jeg ser ødeleggelsene og skjønner først nå hva Abraham har fortalt. Hadde det ikke vært for de gjenstående palmetrærne, ville jeg trodd at det hadde sprengt en atombombe. Flere av palmetrærne er forresten skjeve, jord og sand har blitt vasket bort under stammene; røttene er synlige, sprikende, nakne. Virvaret av røtter minner om et oppblåst åresystem i et par røntgenfotograferte lunger.

Enda verre er det å se stedet hvor vi egentlig skulle ha bodd i Khao Lak, Princess-hotellet. Vi har da kjørt litt lenger nordover på Phakarang-halvøya. Princess var ikke ferdigstilt da vi kom – det arbeidet visstnok to hundre mennesker døgnet rundt for å få det ferdig. Princess er smadret. Hotellet er av betong, som Orchidé, hotellet vi ble innlosjert på isteden. Grunnen til at dette er smadret og ikke vårt, må være fordi dette ligger nærmere havet. Jeg tviler på at mange ville ha overlevd her, for her er det ikke noe tak å løpe opp til, her er det ikke noen ting, faktisk.

Inntil i går tror jeg ikke at jeg visste hva frykt var. Nå kjen-

ner jeg den igjen, frykten. Den borer seg inn i brystet, som et knivblad, vrir seg rundt, og får meg til å skjelve og svette. Vi ville ikke hatt en sjanse om vi hadde bodd her.

Frykten slipper ikke taket. Vi kjører videre bortover veien, ser vantro på ødeleggelsene, vantro på hverandre. Og for min egen del: Jeg ser vantro inn i meg selv. I et øyeblikk ser jeg noe jeg ikke vil se: Jeg ser for meg Heidi og Simen, de er døde. Frykten river i hele meg der jeg sitter i bilen og ser på ødeleggelsene. Jeg merker at håpet har fått seg en trøkk, likevel: Jeg har ikke mistet det, jeg kan ikke gi opp, ikke nå.

Det går ikke fort, veien er så vidt kjørbare, gravemaskiner og bulldosere arbeider med sitt, og flere steder må vi vente på at de skal gjøre seg ferdige. Det er dessuten veldig mange pickuper på veien, for det meste folk som vil se på skadene. Nysgjerrige. Noe som forsterker kaoset. Vi kan hele tiden se havet og vi er hele tiden livredde for en ny bølge.

Abraham peker på et område hvor det hadde bodd mange thaier. Boliger og salgsboder, restauranter og arbeidsplasser – alt er feid bort, sier han med gråten i stemmen.

Litt etterpå forteller Abraham at han kjente flere som bodde der. Opplysningen gjør turen enda mer forferdelig. Og et par kilometer inn i terrenget, på andre siden av veien, lå restene, de knuste bygningene, skraphaugen.

Vi kjører igjen oppover. Frykten slipper gradvis taket. Vi kommer til et lite tettsted, til målet for turen: tempelet. Eller lik-

stasjonen.

Lukten slår imot meg idet jeg stiger ut av bilen. Jeg lukker øynene og tenker på Heidi og Simen, frykter at de kanskje ligger her. For over tjue år siden var jeg nesten like redd. Heidi skulle opereres for kreft. Lukten i sykehuskorridorene var annerledes, veldig annerledes enn likstanken i Khao Lak. Likevel: Jeg husker korridorlukten på Radiumhospitalet som skremmende.

Likene er sortert etter thailandere og europeiske turister. Jeg stålsetter meg uten å greie det. Går gjennom tempelet. Det er minst 35 grader, solen brenner, lukten er uutholdelig. Jeg bruker et tiendelssekund på hvert lik, noen ganger mindre. Flere kropper er brune av gjørme og slam, andre svarte og mer blåaktige – der forråtnelsen har begynt. Noen har tydelige skader, andre er oppblåste, sannsynligvis fordi de har druknet. Det er ingen orden i tempelet, likene er kun sortert etter rase. Jeg må i flere tilfeller skritte over kroppene. Det er fryktelig, jeg vet at det er feil, feil, feil. Men jeg må gjennom dette, må forsikre meg om at det ikke er noen av mine som ligger her.

Da vi ventet på diagnose, syntes jeg det var forferdelig. Da vi ventet på operasjonsresultat, var det enda verre. Og ikke nok med det: Ventingen på om kreften hadde spredd seg eller ikke, i tiden etterpå, den var frykteligere enn noe annet.

Det var Heidi som beholdt humøret og holdt motet oppe, sitt

eget og mitt. Men også resten av familien holdt hun oppe. Hun var bare 22 år den gangen hun fikk kreft, bare ei jente, likevel var hun den sterke, den som forsikret moren sin og søsteren sin og meg om at alt ville bli bra. Og alt ble bra. Hun hadde rett i det. Ventingen og frykten som fulgte var forferdelig den gang. Ingen tvil om det. Hun lærte mye av det. Jeg også. Hun tok erfaringen med seg i hverdagen, som min kone, som mor til våre to gutter, og som bioingeniør på Radiumhospitalet.

Når jeg går gjennom tempelet for å lete blant likene, tenker jeg tilbake på uvissheten og angsten for 20 år siden. Jeg tenker ikke detaljer, jeg kjenner det bare som flashbacks, som remser av bilder og minner. De stikker bak øynene. River i nesen. Hogger i brystet.

Jeg finner heldigvis ingen som ligner på Heidi eller Simen.

Jeg skynder meg tilbake til bilen for å vente på de andre. De kommer én etter én. Heller ikke de har funnet noen som ligner på deres.

Vi kjører videre til neste tettsted, til neste tempel.

Underveis forteller Abraham om en venninne som inntil i går drev et hotell. Hun hadde førti ansatte og har bare fått kontakt med seks. I en naboby er flere hundre fiskere savnet. Abraham har fått vite at flodbølgen også har slått inn over Indonesia og Sri Lanka og India. Han kaller flodbølgen for tsunami. Det er første gang jeg hører ordet. Tsunamien ble utløst av et enormt jordskjelv i havet

utenfor Sumatra, ikke langt fra Sør-Thailand. «Det meldes om titusener av døde på begge sider av det indiske hav,» sier Abraham.

Vi sitter tause i bilen og ser på ødeleggelsene mens Abraham forteller. Jeg forsøker å fortrenge liklukten, men greier det ikke.

Vi gjør et stopp ved et sykehus, leter blant de skadde, men finner ingen av våre der heller. Vi gjør nok et stopp på vei til et nytt tempel. Av alle ting ved et supermarked. Helt absurd. En enorm kontrast å rusle blant dagligvarer rett etter det vi har opplevd, og rett før vi skal besøke en ny likstasjon.

Vi kjøper drikke, kjører videre.

Vi ankommer en liten fiskelandsby. Den er hardt rammet av flodbølgen. Mange døde er funnet, enda flere savnet. Det virker som det er en kø av pickuper som kommer med nye liklass.

Stimen av mennesker i og rundt tempelet er vemmelig. Det vrenger seg i magen min. Jeg har lyst til å kaste opp, lyst til å forsvinne, men må gjennom, enda en gang.

Jeg gjør som forrige gang, konsentrerer meg, fokuserer på å være rask og kald.

Likene er linet opp i tre store haller. Hallene er overfylte. De har også begynt å stable lik på en åpen plass, i solen.

90 % er thailendere. Noe som letter jobben betraktelig. Likevel må jeg flere ganger stanse opp. To kropper ligner på Heidi, en på Simen. Jeg må forsikre meg. Se, undersøke. Gjør det.

Går videre, forbi de oppblåste, grå, blå, og brune likene. Gjennom stanken. Gjennom helvetet.

Jeg beveger meg litt bort fra området, bort fra lukten. Jeg blir stående og se på pickupene, men også lastebiler, der de ankommer én etter én, fullastede med lik. Jeg kikker etter Heidi og Simen, men orker ikke å gjennomføre søket slik jeg burde.

Vi kjører tause fra tempelet. Det er blitt mørkt og vi slipper å se ødeleggelsene. Jeg stirrer ut i mørket idet Dan får en telefon. Han får beskjed om at kone og barn lever. Men 11-åringen hans er på sykehus og må opereres. Jeg er glad på Dans vegne. Håpet om å få en tilsvarende beskjed selv, stiger.

Ola strigråter idet jeg kommer mot ham. Jeg ser på ansiktet hans at det har hendt noe forferdelig. Det knyter seg i magen: Jeg blir kvalm. Jeg kjenner lukten av lik, den kommer fra meg, fra hender og hår, fra min egen ånde. Bildene av druknende mennesker, gråblå og oppblåste, forvridde og forlatte mennesker, en drøss med døde, ukjente mennesker – alt flimrer frem og tilbake på netthinnen. Og igjen ser jeg Heidi under vann, for noen dager siden, i det krystallklare vannet på en av Similian-øyene, der vi snorklet alene i bukten, der vi dykket under, svømte og svømte og nøt paradiset, sugde til oss, av omgivelsene og hverandre.

Jeg går nærmere. Jeg har aldri sett Ola gråte på denne måten. Han er knust. En svensk kvinne sitter og trøster ham. Jeg går helt frem og får endelig holde omkring ham.

«Jeg har fått en SMS,» hulker Ola.

«Simen lever, mamma er død.»

Vi holder rundt hverandre, gråter og klemmer, vet ikke hvor lenge, jeg vet bare at det er vondt og godt på samme tid. Vondt å tenke på Heidi, godt å tenke på Simen. Det er også godt å kjenne Ola inntil seg, men også vondt. Eller godvondt som vi pleier å si hjemme hos oss når det er noe som er akkurat det.

Ola-min er 14 år gammel, og nå merker jeg virkelig at han er en gutt som akkurat har mistet moren sin, en utrøstelig gutt som klemmer seg inntil meg. Jeg er vel også litt gutt, 30 år eldre, enn gutten min, men like fullt en som også trenger trøst. Ola gjør det. Ola-min sier at dette, pappa, dette skal vi klare. Og så gråter vi igjen. I flere timer er Ola der for meg, mens det blir natt enda en gang i Abrahams hus. Som Ola-min er også jeg utrøstelig, også jeg kjenner meg liten, forsvarsløs, engstelig. Men alene kjenner jeg meg ikke: jeg har Ola. Gutten min. Den lyse luggen knuger seg inntil brystet mitt, og når han strekker på seg, så er han like høy som meg.

Vi er slitne begge to. Vi har ventet og ventet, nå har vi fått svar, altfor mye svar. Vi er begge utladet. Ola får plass i en sofa, jeg legger et teppe rundt ham, sitter ved siden av ham til han sovner. Da er det midnatt.

28. desember 2004

Khao Lak-Phuket-Bangkok

Jeg snakker litt med en tysker som heter Bernt, men kjenner meg ikke opplagt til å snakke. Bernt byr på whisky, jeg tar meg et lite glass, småprater litt. Deretter drar jeg meg unna. Jeg er sliten, trøtt, og forsøker å strekke meg ut på to stoler. Stua er stinn av mennesker. Jeg dupper kanskje av, men det er ikke rare greiene. Ligger bare og tenker, døser, sørger. Noen timer senere reiser jeg meg opp. Klokken er halv fire. Jeg lister meg ut blant de sovende og setter meg ut på terrassen. Jeg tenner et par lys og får raskt selskap av Bernt.

Jeg kjenner at jeg fortsatt ikke er innstilt på å snakke. Jeg vil egentlig bare være for meg selv. Bernt spør meg om hva jeg tenker om fremtiden. Feil spørsmål. Jeg knyter meg, kjenner det stramme og verke i hele meg, har ikke noe svar, og om jeg hadde hatt svar, så ville jeg ikke greid å formulere det, ikke nå.

Jeg greier jo så vidt å komme meg gjennom denne natten, dette mørket, denne håpløse situasjonen. Hele meg er fortsatt rettet mot det som har hendt. Bølgen, brølet, døden. Og siden den desperate letingen etter mine, fortvilelsen og ventingen. Og til

slutt: beskjeden. Jeg tror oppmerksomheten vil være rettet mot det som har skjedd, ikke hva som skal skje, og det lenge etter dette. Det er det eneste jeg kan si om fremtiden, for meg selv, her og nå.

Bernt byr på whisky.

Myggen surrer rundt i lyskjeglene fra stearinlyset.

Jeg aner konturene av flaggermusene.

Lukten av whisky siver opp fra flasken.

Jeg sier høflig nei takk.

Jeg tenker på Simen, som et par timer etter den første sms-en klarte å trenge gjennom telefonnettet for å fortelle at han var på vei til Bangkok sammen med Anne-Lill, Olav og døtrene deres.

Jeg tenker på Ola-min som ligger inne på sofaen, på hvor nær vi var hverandre før han sovnet, på hvor godt det var å kjenne ham inntil seg, og jeg tenker på hvor langt borte han er nå, i søvnen.

Bernt begynner isteden å fortelle hva som har skjedd med ham. Han forteller at han har vært samboer med en thaikvinne i fem år. Han traff henne da han jobbet som dykkerkursleder her i Thailand. De siste årene har han bodd vekselvis i Tyskland og i Thailand. Ni måneder som trailersjåfør i Tyskland, tre måneder her i Thailand. Planen var å gifte seg til sommeren. Nå var alt lagt i grus. Natten til andre juledag hadde han og samboeren vært på fest med venner. De hadde gått sent til sengs. Han hadde våknet av slaglyder mot veggen, sannsynligvis vannet som presset på. Våken forstår han at bungalowen er i ferd med å fylles med vann. Den er mer enn halvfull og han flyter. Han begynner å lete etter

samboeren sin. Finner henne ikke. Dykker ned. Finner henne ikke. Det er ikke lenger tid, bungalowen fylles til taket. Han må dykke ned og famle seg ut. Døren er mot havet, den er blokkert. Et vindu på motsatt side lar seg slå ut. Han åler seg gjennom og ut. Straks han når overflaten blir han dratt ned igjen av strømmen. Han er heldigvis en god svømmer med sin dykkerbakgrunn, greier så vidt å komme seg opp til overflaten igjen, holde seg oppe mens han farer av gårde inn i jungelen. Samboeren ser han ingenting til, og nå tror han at hun er død, for hun var ikke så flink i vannet. Hun er nok død, jeg greier ikke å gråte akkurat nå, men jeg skal gråte når jeg kommer hjem til Tyskland, sier han med sørgelige øyne og tar en slurk av whiskyen.

Jeg kjenner medfølelsen stige mens han forteller. Jeg mykner opp, tar et lite glass og mykner enda litt opp.

Vi sitter og småprater om hendelsene til det begynner å lysne og de andre står opp.

Jeg vil se Simen. Ola og jeg må derfor forsøke å reise til Bangkok. Helst nå, i dag. Vi har hatt det trygt her hos Abraham, han og kona har gjort alt for at vi etter omstendighetene skal ha det så fint som mulig. Men nå må vi videre. Abrahams hus ligger ikke rare strekningen fra katastrofeområdet. En liten rusletur opp på et høydedrag. Alt her påminner meg om hva som har skjedd, bilturen i går har jeg heller ikke lyst til å gjenta. Det er noe med lukten også: Likene, lukten av dem, sitter i hud og hår. Jeg vet det ikke stem-

mer, likevel innbiller jeg meg nå og da at lukten også kommer fra min egen pust, min egen ånde.

Jeg vil som sagt se Simen. Jeg lengter etter å se og å kjenne på ham, lengter etter å snakke med ham, trøste ham.

Bernt sier at han har bil og kan kjøre oss til en politipost – derfra kan vi kanskje få hjelp til å organisere videre transport. Men av en eller annen idiotisk grunn, så får flere av oss den ideen at vi først burde dra ned til hotellet for å lete etter pass og verdier. Flere av oss har oppbevart dette i hotellets safe.

Halv åtte. Alle bortsett fra Ola, som fortsatt sover, spiser frokost. Vi er fortsatt nesten førti stykker som har søkt tilflukt i Abrahams hus. Vi sitter ved bord og på gulv, vi sitter i sofa og på stoler, og vi sitter på terrassen. Noen står og spiser. Rissuppe, loff med syltetøy eller honning, frukt. Noen av oss blir enige om å reise om en time. Hotellets safe står først på programmet. Deretter transport til Phuket – som vi kanskje kan få organisert fra politiposten – siden fly til Bangkok. Det er planen.

Jeg forsøker å vekke Ola, men det er vanskelig. Rugging i kroppen hjelper ikke, tilsnakk er forgjeves, roping det samme. Til slutt må jeg riste ham. En brutal, men nødvendig løsning i dette tilfellet. Ola er og har alltid vært vanskelig å få våken om morgenen.

Nedover mot hotellet: Da jeg flyktet oppover motsatt vei for halvannet døgn siden, var tanken på å vende tilbake rimelig fjern. Nå er jeg her igjen. Og sammen med andre, sammen med Ola. Igjen

er det vondt å se ødeleggelsene, de smadrede bungalowene langs strandveien, ruinene, det oppharvede, nesten utbombede landskapet. Liklukten begynner igjen å plage meg. Vi sitter tause i bilen. Jeg angrer på ideen: Hva trenger jeg pass og penger for? Det må da være mulig å komme seg hjem uten dette?

Idet vi parkerer utenfor Orchidé-hotellet, forteller Bernt at han har hørt rykter om at en ny bølge er på vei.

Jeg forstår ikke hvordan han har kunnet sittet inne med denne informasjonen. Jeg forstår ikke hvordan han kan si noe sånt akkurat idet vi er tilbake, rett ved stedet vi har mistet våre, rett ved havet. Han har ikke snakket med andre underveis. Han må ha visst om ryktet før vi kjørte hit.

Ola og andre sier at vi må snu, komme oss tilbake i sikkerhet.

Jeg vil gjøre et forsøk på å bryte opp hotellsafen. Helt idiotisk. Jeg løper opp i resepsjonen sammen med et par andre. Vi har med en hammer. Flere andre har banket løs på sine bokser, noen har greid det, andre ikke. Vi banker boksene inn, men greier ikke å åpne dem. Vi løper isteden tilbake til bilen. Bernt og de andre vil bli. Merkelig. I det samme kommer Abraham kjørende. Vi forteller om Bernts rykte. Abraham blir hvit i ansiktet og vil snu. Ola og jeg blir med ham opp til hovedveien og til politiposten.

På politiposten er det ingen fra norske myndigheter, ingen fra Star Tour. Til gjengjeld er det mange politimenn. Det er dessuten

representanter fra turistmyndighetene i Bangkok. De har blitt flydd ned på kort varsel. De snakker perfekt engelsk, og det virker som om de hadde tatt over styringen på politiposten. Vi får vann, hver vår t-skjorte og shorts. Lokale thailendere, som bor ved siden av politiposten, tilbyr oss mat. Og vi får den samme følelsen som vi hadde i feriedagene før bølgen: at alle thailendere vil oss vel. Det er satt opp flere telefoner, men linjene ut fungerer ikke. Det er en liten skuffelse. Det er ikke beskjeden om at det snart vil bli satt opp busser til flyplassen i Phuket. De vil komme til Khao Lak klokken ett. Der vil vi bli fraktet videre til Bangkok. Flyet vil gå klokken fire.

Vi forteller om alle som har søkt ly i Abrahams hus. Vi får beskjed om at bussen vil kjøre innom og plukke dem opp på vei til flyplassen. Alt virker lovende. Nesten for godt til å være sant.

Vi belager oss på å vente på stedet til klokken ett.

På politiposten er det tilgang til flere pc-er. Vi setter oss ved en for å lese norske nettaviser og for å sende mail. Først leser vi om tsunamien på BBCs nettsider. Om jordskjelvets episenter. Jordplateforskyvningene. Omfanget. Det er en merkelig følelse å sitte og lese om en katastrofe i et katastrofeområde. Det er nedslående å lese om hvor fryktelig mange som er berørt, hvor mange som ser ut til å være omkommet, og om hvor mange som har mistet alt de har. Spesielt Indonesia ser ut til å være hardt rammet.

Deretter skriver jeg mail. Jeg skriver til venner og kolleger. Jeg er kort. Skriver at vi har fått en sms om at Heidi er død, men

legger til at vi ikke vet sikkert siden vi ikke har sett henne. Med andre ord: Jeg skriver egentlig at vi har et lite håp. Det er selvfølgelig feil. Vi har jo fått beskjed om at hun er død. Det er ikke lenger håp. Heidi er død. Å, så uvant og vondt det er å si det, inni seg. Denne setningen: Heidi er død. Tre ord. Tre ufattelige ord. Heidi er død. Jeg forstår setningen, ord for ord. Innholdet er glassklart, knusende: Heidi er død. Repetisjonene hopper seg opp i hodet. Heidi er død. Jeg forstår og forstår ikke. Jeg vil forstå og jeg vil ikke forstå.

Likevel sender jeg en fellesmail til flere venner og kolleger om at vi har et lite håp om å se henne igjen, i live. Ola sitter ved siden av meg mens jeg skriver. Det er kanskje derfor jeg skriver som jeg gjør. Ja, kanskje gjør jeg det for å lette på trykket, stemningen Ola og meg i mellom.

Etterpå rusler vi litt omkring på politipostområdet.

Jeg treffer en svenske som har funnet kona si død. Vi snakker om konene våre. Siden får jeg låne mobiltelefonen hans. Inntil da har jeg bare hatt sms-kontakt med Olav og Simen. Jeg ringer. De sitter og spiser sen frokost på hotellet i Bangkok. Olav bekrefter sms-en; Heidi er død. Jeg merker at han har vanskeligheter med å utdype det, han slår det bare fast.

Olav snakker isteden om at Simen er syk, at han har skadet benet og at han har høy feber. Det er snakk om å få ham på sykehus. Endelig får jeg også snakke med Simen. Endelig kan jeg høre stemmen hans, se ham for meg mens vi snakker. Jeg merker at han

er sløv i stemmen og at han er litt unnnvikende og rask. Jeg tenker at han må være sliten etter alt som har hendt. Simen sier at benet hans har fått seg en trøkk, det er hovnet opp og han har høy feber.

Bekymringene vokser etter samtalen.

Simen-min, hva skjer nå?

Sykehus?

Operasjon?

Mer enn noen gang tidligere blir det viktig for meg å reise til Bangkok og gjenforenes med Simen-min.

Vi venter på bussen. Vi blir tilbudt mer mat og drikke. En vennlig sjel spør også om vi trenger mer klær. Vi rusler litt omkring, Ola og jeg. Kikker på oppslagstavlene – der det henger beskjeder til savnede fra folk som har overlevd. Det er skrevet på norsk, svensk, finsk, dansk, spansk, engelsk, tysk, nederlandsk, fransk, thai og mange andre språk. Telefonnummer står skrevet på sitt språk. Bilder taler for seg. Kvinner. Barn. Babyer. Det er tungt å se på alt dette. Ola og jeg stikker oss litt bort fra posten. Vi setter oss på en trapp som fører opp til et lite, buddhistisk tempel. På veien like ved er trafikken stor. Men det er ingen støy, ingen larm her.

Vi sitter tause og får kontakt med tausheten i oss selv. I alle fall er det sånn for meg. Tankene bremser opp. Sorgen får plass, ro. Jeg lener meg inntil Ola, hører hjerteslagene hans. Jeg kjenner svetten dryppe under armene mine. Porene i huden er vidåpne, jeg

ser det ikke, men kjenner det med hele meg. Svetten er klebrig. Det suser i noen busker litt lenger bort. Brisen når ansiktene våre, svalt, godt. Heidis ansikt er blidt, lyst og bare fint. Jeg ser det klart, jeg ser henne svømme, jeg ser henne sykle, jeg ser henne ved siden av meg i sengen. Minner, gode minner strømmer på. Jeg gråter litt. Men det er også godt å sitte her, godt å kjenne på sorgen, smerten. Kanskje går alt bra siden også, kanskje ikke. Det er i alle fall ikke skremmende vondt å sitte slik og lytte til tausheten i seg selv.

Etter en stund reiser jeg meg for å tenne et lys. Flammen er dus i sollyset, svak, ser hele tiden ut som om den skal slukne, dø. Jeg står og ser på den noen sekunder. Snur og setter meg først da jeg er sikker på at den vil holde seg. Jeg setter meg ned ved siden av Ola igjen og glir inn i den samme stemningen. Deretter tenker jeg høyt overfor Ola. Jeg sier hva jeg har kjent når vi har sittet på denne måten. Han nikker, åpner ikke munnen. Deretter snakker vi om Simen, bekymrer oss for ham.

Vi blir avbrutt i vår lille kapsel av stillhet da en gruppe journalister kommer mot oss. Jeg avslår en forespørsel om å bli intervjuet. Jeg må skjerme Ola, og meg selv. Journalistene snur. Deretter kommer det en mann som sier han representerer det finske utenriksdepartementet. Nesten i avhørs form forsøker han å finne ut om vi har sett noen finner. Jeg har sett mange på Orchidé-hotellet, men det var før bølgen – så jeg forteller ham det. Jeg spør ham om han har sett noen representanter fra norske myndigheter,

men det har han ikke. Finnen er i Khao Lak for å plukke opp finske statsborgere og sende dem hjem.

En pågående engelsk journalist kommer tilbake. Khakikledd, cirka 45 år, rød nese. Spørsmål på spørsmål, men jeg gir ham ingenting. Da han har gått, kommer det en finsk journalist. En svær, lys kar. Jeg avslår nok et intervju. Istedenfor å gå, setter han seg ned. Han virker tålmodig. Etter en stund begynner han å fortelle hva han har sett siden han kom til flyplassen i Phuket dagen før. Jeg grøsser på ryggen når han forteller om tragediene han har sett og hørt. Han har blant annet møtt mange som har vært på Blue Village-hotellet her i Khao Lak. Han forteller om svenske og norske familier som har blitt halverte. Han snakker om fortvilte foreldre som har mistet babyer. Det er helt forferdelige ting finnen forteller. Han sitter rolig, snakker rolig. Jeg legger til og med merke til at han har en behagelig stemme. En behagelig stemme som formidler tragedie. En behagelig stemme som formidler den samme smerten og sorgen som jeg kjenner i hele meg. Jeg vet ikke hvorfor jeg henger meg oppi dette med stemmen, men det gjør jeg, idet den finske journalisten forteller. Så, og det kommer brått, reiser han seg, tar meg i hånden og sier:

«Vær sterk, Steinar.»

Og så går han.

Klokken passerer ett, bussen kommer ikke. Vi forbereder oss på å vente en stund. Men allerede etter en halvtime, halv to, kommer

bussene. Folk stimler omkring de to bussene. Kaos. Hvor mye kaos skal vi egentlig holde ut? De tre thailenderne som er sendt ut fra turistmyndighetene tar tøylen. Bremses kaoset. Vi får klar beskjed om at den ene bussen er reservert, men den andre er klar for ombordstigning. Den reserverte bussen er til oss. Ola og jeg går ombord sammen med en av de thailandske turistrepresentantene. Vi skal kjøre opp til Abrahams hus for å hente de andre.

Vi kjører gjennom Khao Lak. Selve sentrum er for det meste uberørt. Her og der har vannet flommet over, uten å ha forårsaket de store skadene vi har sett ellers. Veien er utbedret, men det går sakte på grunn av all trafikken. Litt lenger nord har bølgen gått mye mer voldsomt over veien, og langt inn i terrenget. Merkelig, for vi har ikke kjørt noe nærmere havet. Men her er ødeleggelsene store. I en stor dam ved siden av veien, jeg tror det er et slags oppdrettsanlegg for kreps eller reker eller noe lignende, ser vi en buss som ligger havarert. Dammen er gråbrun, kanskje mest grå. Før bølgen husker jeg dammen som himmelblå. Det er flere som svømmer omkring bussen, som står halvveis og med slagside i vannet. De som svømmer omkring bussen har ikke dykkerutstyr, noe som ville vært naturlig med tanke på hvor mange dykkerbutikker det er her i Khao Lak, men nei, de bruker ikke dykkerutstyr, de bruker fiskegarn. Jeg tror ikke mine egne øyne: De bruker fiskegarn til å plukke opp lik. Dette ser jeg fra bussvinduet. Ola også, dessverre. Først nå ber jeg ham om å se en annen vei. Jeg snur meg i samme retning som Ola litt etterpå. Da ser jeg bulldosere og

gravemaskiner i ferd med å fjerne bygningsmaterialer, rester, skrap, sannsynligvis for å gjøre det lettere å grave frem enda flere lik. Mange ligger allerede mellom anleggsmaskinene – sammen-surret i hvite laken. Bussen kjører uutholdelig sakte. Jeg kjenner på hele meg at det ikke er riktig at Ola sitter her og er vitne til dette. På den annen side: Det kunne ha vært verre, Ola kunne sittet her alene. Jeg klemmer ham hardt i hånden, glad for at vi er to. Jeg klemmer hånden akkurat passe hardt og trygt. Jeg vet ikke om det hjelper. Jeg vet bare at det er det eneste jeg kan gjøre nå.

Bussen når omsider opp til Abrahams hus. Abraham selv møter oss i porten.

«Har dere ikke fått beskjeden?»

Vi ser på hverandre og jeg skjønner at noen beskjed har vi ikke fått.

De andre har ordnet med transport til Phuket og har allerede reist. De fryktet at bussene ikke ville komme og at flyet til Bangkok ville gå uten dem.

Det er ikke noe annet å gjøre enn å snu.

Før vi setter oss på bussen igjen, tar jeg farvel med Abraham. Jeg takker ham for all hjelp, for gjestfriheten, for alt.

«Hva gjør du nå?» spør jeg.

Abraham har bodd i Khao Lak i over ett år. Før det har han bodd på Koh Samui og i Phuket. Khao Lak var før dette den raskest voksende turistdestinasjonen i Thailand. Et populært valg særlig for småbarnsfamilier. Bare på fem år har stedet fordoblet

seg. Abraham var en av de håpefulle som flyttet hit, til dette turist-eventyret. Han startet en dykkeforretning, og den gikk veldig bra inntil for to dager siden. Selve butikken hadde gått klar av bølgen, men turistene, de han levde av, var borte. De som ikke var døde, var alle på vei hjem. Av ødeleggelsene i hele området å bedømme, vil det ta lang tid før noen vil komme tilbake. Om de i det hele tatt vil komme tilbake. Livsgrunnlaget hans er borte. Det er en rådløs og resignert mann som står foran meg. Og jeg angrer spørsmålet.

Han trekker på skuldrene.

«Jeg vet ikke,» sier han.

Den høyreiste og hjelpsomme nederlenderen står på bar bakke. Eller ikke helt. Idet bussen tuter, kommer hans kone ut for å si far-vel. Hun bærer deres lille sønn på armen, lille Daniel. Etter klem og et enormt varmt smil fra henne, reiser vi.

Bussen bruker like lang, om ikke lenger, tid på tilbakeveien til Khao Lak og politiposten som ligger på en høyde rett sør for byen. Vi ser de samme grusomhetene. I tillegg ser vi en rekke fjernsynsbiler, reportere som står langs veien med kameramenn foran seg, de står stilt opp med ødeleggelsene og likene, pakket inn i hvite poser, bak seg. Det er helt forferdelig å være vitne til.

Ved politiposten kjenner jeg meg endelig trygg for flere brutale inntrykk. Bussen blir fylt opp og kjører av sted. Ikke lenge etterpå, etter at vi har rundet odden sør for Khao Lak, og kjørt ned

til havet igjen, ser vi igjen hvordan bølgen har pløyd seg gjennom landskap og hus. Hotell er rasert. Knust til pinneved akkurat som i Khao Lak.

Ola sier at han er redd for en ny bølge. Jeg er mer urolig for kjøringen til bussjåføren. Jeg får låne en mobiltelefon av en tysker. Inntil nå har jeg utsatt akkurat dette, men nå må jeg ringe hjem. Først ringer jeg til Trude, Heidis søster. Det er tidlig på morgenen i Norge, men jeg ringer. Telefonsvareren. Jeg prøver igjen i håp om at første forsøk var nok til å vekke henne. Telefonsvareren igjen. Jeg legger igjen en beskjed. En på alle måter håpløs beskjed om hva som har skjedd. Deretter ringer jeg søsteren min. Hun tar telefonen og jeg får informert henne så godt jeg kan. Sikkert ikke godt nok, men det er det jeg greier.

På flyplassen i Phuket kjenner jeg noe som minner om håp. Det er lengselen etter Simen som fremkaller håpet, tror jeg. Ellers rår kaoset på flyplassen. Halvnakne og vettskremte turister traverser frem og tilbake. Andre sitter stille og slikker sine sår. Flere er såpass skadde at de burde ha vært på sykehus. Jeg vil gjerne ha fatt i noen som kan ordne med hjemreisen videre fra Bangkok. Jeg kikker etter noen som representerer norske myndigheter, men finner ingen.

Vi får utdelt drikke og billetter til Bangkok. Billettene er enkle nummerlapper, slike vi bruker i kakeotteri hjemme. Alt virker ubyråkratisk og greit. Ikke lenge etterpå går vi ombord i en jumbojet fra Thai Air. Den skadeskutte gjengen halter inn etter

oss. Ola og jeg sitter tause mens ombordstigningen fullføres, og vi er tause idet flyet gjør sine siste forberedelser før take off. Vi takser bort til ta-fart-stedet. Der ser vi havet, vi ser også at havet har vært inne på rullebanen, at en del ting og tang har blitt skylt opp, vi ser at det har vært opprydningsarbeid, og konstaterer at bølgen ikke hadde vært så stor her som andre steder, lenger nord.

Idet vi tar av sier Ola:

«Da greide vi oss unna bølgen.»

Han er tydelig lettet der han sitter i flysetet, tydelig glad for å fly bort fra området.

Han må ha fryktet en ny bølge hele tiden.

På flyplassen i Bangkok finner vi frem til en norsk ambassade-representant. Han gir oss 7000 Bath, cirka 1000 kroner, et midlertidig pass, og et klapp på skulderen. Vi reiser inn til den Nordiske Kirken i sentrum. Vi blir møtt med varme og omsorg, presten er reist til Phuket, men prestens foreldre som tilfeldigvis er på besøk i Bangkok, er en god trøst. Vi får mat og drikke. Det er dessuten en studentprest i kirken, en hyggelig jente, og det er hun som følger oss i drosjen til sykehuset, der Simen nå er innlagt.

På sykehuset får vi vite at Simen er operert og at han akkurat har våknet fra narkosen. Det er sent på kvelden. Jeg får endelig holde rundt Simen-min. Han er groggy. Han er dessuten bekymret over operasjonen. Leggen hans er åpnet. De har skrappt, eller skylt, ut masse verk. Såret ser stygt ut. Både Simen og jeg lurar på hva

legene har gjort. Vi blir forklart at det var helt nødvendig å skjære opp leggen på grunn av infeksjon. Sykepleiere svinser smilende omkring, forsikrer seg om at vi også har det bra.

Ola og jeg bestemmer oss for å overnatte hos Simen. I morgen har vi bestemt oss for å reise hjem. Vi vet ikke hvordan, vi vet bare at vi vil hjem. Ola slokner på en sofa. Jeg legger meg ved siden av Simen. Sengen er akkurat passe, det er den første sengen siden natt til bølgen. Jeg holder omkring Simen-min. Vi snakker om hva som er hendt, vi gråter, snakker, gråter. Begge er utmattet. Så sovner vi, med armene omkring hverandre.